

We Lwowie dnia 24. kwietnia 1900.

Al. g. 131

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy król. stoł.
miasta Lwowa o nadanie jej ustawy wodociągowej.

Wysoki Sejmie!

Gmina król. stoł. miasta Lwowa wniosła do Wydziału krajowego następującą petycję:

Miasto Lwów liczące obecnie do 140.000 mieszkańców niema dostatecznej ilości wody na potrzeby codziennego życia, utrzymania należytej czystości w mieście i do gaszenia ognia na wypadek pożaru.

Ponieważ ludność z każdym rokiem w mieście wzrasta, przeto brak wody w niedalekiej przyszłości mógłby dotkliwie dać się uczuć.

Istniejące we Lwowie źródła i wodociągi nie są w stanie zaspokoić tych potrzeb w zupełności, dostarczanie dobrej wody w ilości dostatecznej przechodzi granice możliwości poszczególnych członków gminy, co wpływa niewątpliwie niekorzystnie na stosunki zdrowotne i bezpieczeństwo publiczne. Z tego więc powodu postanowiła gmina zaopatrzyć miasto w zupełnie dobrą wodę w ilości wystarczającej do zaspokojenia potrzeb a tem samem poprawić stosunki zdrowotne podnieść bezpieczeństwo publiczne.

Ustawą z 7. lutego 1895 dz. ust. kraj. Nr. 16. otrzymała gmina miasta Lwowa upoważnienie do zaciągnięcia w drodze emisji 4% obligacji komunalnych pożyczki do wysokości 10,000.000 zł. czyli 20,000.000 koron spłacalnej najpóźniej w przeciągu lat 60 na cele wymienione szczegółowo w art. II tej ustawy, w którym w alin. 1. postanowiono, że z tej pożyczki przeznacza się 1,500.000 zł. czyli 3,000.000 koron na urządzenie wodociągów.

Według zastrzeżenia w art. II. tej ustawy wykonanie wyszczególnionych inwestycji nastąpić ma na podstawie specjalnej uchwały Rady miejskiej dla każdej sprawy zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

Kraj udzielił poręki tej pożyczce ustawą z 12. lipca 1895 dz. ust. kraj. Nr. 56 z tem zastrzeżeniem, że raty amortyzacyjne mają być przez czas trwania okresu umorzenia corocznie wstawione do budżetu i równocześnie ma być uchwalony sposób pokrycia ewentualnego niedoboru.

Ustawą państwową 10. sierpnia 1895 dz. ust. pań. Nr. 123 przyznano tym obligom komunalnym bezpieczeństwo państwowe.

Rada miejska uchwałą z 28. lipca 1898 l. 973 zatwierdzoną reskryptami Wydziału krajowego z 31. października 1898 l. 66.690 i 3. sierpnia 1899 l. 47.720 postanowiła zaopatrzyć mieszkańców w wodę sprowadzaną zapomocą wodociągu ze źródeł podziemnych na gruntach zakupionych w Woli dobrostańskiej w starostwie grodeckim, ponieważ ani w obrębie miasta Lwowa ani też w innej bliższej miejscowości nie znaleziono tak dobrej i obfitej wody.

C. k. Starostwo w Gródku orzeczeniem z 16. sierpnia 1890 l. 14.000 udzieliło gminie na to koncesję i zobowiązało właścicieli gruntów potrzebnych pod założenie rur do dozwoleń w drodze służebności założenia rur na ich gruntach za wynagrodzeniem oraz do odstąpienia na własność części gruntów potrzebnych pod ustawienie obiektów stałych.

Na podstawie tej koncesji przystąpiła gmina do budowy wodociągów, odnośne roboty w pewnej części zostały wykonane w roku przeszłym, a obecnie z wiosną na nowo podjęte zostały z tem dążeniem, aby w roku bieżącym mogły być wykonane tak, iżby z 1. listopada roku bieżącego mogło nastąpić otwarcie wodociągu.

Celem wodociągu jest polepszenie stosunków zdrowotnych w mieście, utrzymanie tych polepszonych stosunków i podniesienie bezpieczeństwa publicznego.

Z tego powodu nie może być mieszkańcom pozostawiona zupełna swoboda co do używania sprowadzanej wody, obowiązujące ustawy nie zawierają w tym względzie postanowień, zachodzi więc potrzeba uregulowania tej kwestyi w drodze ustawodawstwa krajowego przez zaprowadzenie przymusu używania tej wody.

Oprócz tej kwestyi jest jeszcze druga finansowej natury.

Koszta urządzenia wodociągu wyniosą według przyległego obliczenia 3,000.000 złr. czyli 6,000.000 koron.

Preliminowana więc w ustawie pożyczkowej kwota nie wystarczy i okazuje się potrzeba zaciągnięcia na ten cel dalszej pożyczki, co już Rada miejska uchwałą z 2. marca 1900 r. postanowiła.

Koszta umorzenia pożyczek, utrzymania w ruchu wodociągów, ich administracji i rozszerzenia sieci rur wodociągowych w mieście, które to koszta co roku zestawione będą z uwzględnieniem rzeczywistej potrzeby, wyniosą przypuszczalne rocznie według obliczenia pod 2) 250.000 zł. czyli 500.000 koron i na pokrycie tej kwoty winny być zabezpieczone źródła dochodu.

W tym celu proponuje gmina zaprowadzenie:

a) podatku gminnego aż do wysokości 5% od zeznanego i przez władzę sprawzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej,

b) opłat aż do wysokości 20 hal. od metra kwadratowego zabudowanej powierzchni we wszystkich kandygnacjach w budynkach niepodlegających podatkowi domowemu, jak w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolejowych i t. p.

c) opłat za spotrzebowanie wody w budynkach wyżej pod b. wymienionych według ceny jednostkowej ustanowionej w taryfie,

d) opłat stosownie do ceny jednostkowej za jeden metr sześcienny wody według taryfy, która zostanie ustanowioną na użycie wody do celów przemysłowych jako to: łązienek, hoteli, kawiarni, ogrodów, i t. p., jako też w budynkach, co do których zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że zapotrzebowanie wody jest stosunkowo wyższe, aniżeli to podatkowi gminnemu od czynszu najmu odpowiada.

Podatek gminny od czynszów i opłaty wyżej pod a. b. c i d. wymienione obciążać będą tylko realności przy wodociągach położone.

Wysokość podatku pod a. i opłat pod b. będzie zmienną i zawisłą od wysokości dochodów z opłat pod c. i d. za spotrzebowanie wody i coroczne oznaczenie tejże należy do rady miejskiej.

Na rok pierwszy otwarcia wodociągu podatek gminny i opłaty od metra zabudowanej powierzchni muszą być wyższe, ponieważ opłaty za spotrzebowanie wody z powodu, że połączenie realności z wodociągiem będzie w toku, nie mogą dać jeszcze odpowiedniego dochodu.

Suma czynszów najmu z realności przy wodociągach położonych wynosi 6,145.639 złr. czyli 12, 291.278 koron.

Podatek od tej sumy w wysokości 2.5%, przyniesie dochodu 307.281 koron

Suma zabudowanej powierzchni budynków pomnożonej przez ilość kondygnacji nie podlegających podatki domowo-czynszowemu wynosi według przypuszczalnego obliczenia 1,700.000 metrów kwadratowych.

Wymierzywszy od tej powierzchni tylko połowę proponowanej opłaty w wysokości 10 halerzy, wypadnie jako dochód 170.000 koron.

Z opłat za spotrzebowanie wody, tak w budynkach nie podlegających podatki domowo-czynszowemu, jak i dla celów przemysłowych powyżej pod c. i d. bliżej opisanych przysługując jako spodziewany dochód 24.000 koron.

Jeden metr sześcienny czyli 10 hektolitrów wody sprowadzonej za pomocą wodociągu kosztować będzie we Lwowie co najwyżej 30 hal. czyli jeden hektolitr 3 halerzy.

Z powyższego zestawienia okazuje się, że proponowane źródła dochodu wystarczą zupełnie na pokrycie wydatków wynikających z urządzenia wodociągu, i że mieszkańcy opłatami nie będą przeciążeni.

Przedstawiwszy stan rzeczy, przedkładam imieniem gminy miasta Lwowa Wysokiemu Wydziałowi krajowemu projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów do połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem i zezwolenia na pobór podatku od czynszów i opłat na pokrycie wydatków połączonych z urządzeniem, utrzymaniem w ruchu wodociągu miejskiego i rozszerzeniem sieci rur wodociągowych z prośbą wyjednania Wysokiego Sejmu ustawy w myśl tego projektu dla kr. stoł. miasta Lwowa.

Zarazem donoszę, że dołączony projekt uchwaliła Rada miejska dotychczas, jak świadczy pod /./ dołączony wyciąg z protokołu na jednym posiedzeniu w dniu 5go b. m.

Skoro tylko zapadnie druga uchwała Rady miejskiej, nie omieszka Magistrat ogłosić ją w gminie po myśli §. 93 statutu miasta Lwowa i przedłoży dodatkowo Wysokiemu Wydziałowi krajowemu, tak wyciąg z protokołu drugiego posiedzenia Rady, jakoteż ewentualne zarzuty członków gminy.

Wspomniany wyżej projekt ustawy był przedmiotem szczegółowych obrad Rady miejskiej na posiedzeniach z dnia 22, 27, 29. i 30. marca oraz 2. i 5. kwietnia r. b., a opiewa jak następuje:

U S T A W A

z dnia o obowiązku właścicieli domów w król. stoł. mieście Lwowie do połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem i o zezwolenie tej gminie na pobór podatku i opłat na pokrycie wydatków połączonych z urządzeniem i utrzymaniem w ruchu wodociągu miejskiego i rozszerzeniem sieci rur wodociągowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1. Każdy właściciel domu w obrębie gminy kr. stoł. miasta Lwowa obowiązany jest po otwarciu wodociągu miejskiego w dotyczącej ulicy lub placu połączyć dom swój z tym wodociągiem.

Połączenie domów z wodociągiem nastąpić ma według przepisu regulaminu technicznego (§. 9.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2. Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu lat 3 po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub placu.

Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w tym terminie, może gmina miasta Lwowa wykonać to na jego koszt i stratę.

Domy, które powstaną dopiero po otwarciu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na ich zamieszkanie a względnie używanie.

§. 3. Koszta doprowadzenia wody od wodociągu miejskiego aż do granicy realności ponosi gmina miasta Lwowa, koszta zaś dalszego połączenia i wewnętrznego połączenia ponosi właściciel realności, gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości jednego metra poza wodomierz na koszt właściciela.

§. 4. Na pokrycie kosztów urządzenia, utrzymania i administracji wodociągu miejskiego, tudzież rozszerzenia sieci rur wodociągowych przysługują gminie kr. st. miasta Lwowa prawo pobierania przez czas spłacania pożyczek komunalnych, zaciągniętych na

cele wodociągowe aż do zupełnego ich umorzenia, licząc od dnia oddania wodociągów do użytku publicznego od budynków w obrębie gminy przy wodociągach położonych.

a). dodatku gminnego aż do wysokości 5°/_o od zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej. Od czynszu ze sklepów bez mieszkań wymiar tego podatku ma wynosić najwyżej połowę powyższej wysokości procentu tj. 2¹/₂ %.

b) opłat aż do wysokości 20 halerzy od metra kwadratowego zabudowanej powierzchni we wszystkich kondygnacjach, w budynkach nie podlegających podatkowi domowo czynszowemu, jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolejowych i t. p.

c) opłat za spotrzebowanie wody w budynkach wyżej pod b) wymienionych według ceny jednostkowej ustanowionej w taryfie.

d) opłat stosownie do ceny jednostkowej za jeden metr sześcienny wody według taryfy, która zostanie ustanowioną za użycie wody do celów przemysłowych, jakoto łaźni, hoteli, kawiarni, ogrodów i t. p. jakoteż w budynkach, co do których zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że zapotrzebowanie wody jest stosunkowo wyższe, aniżeli to podatkowi gminnemu od czynszu najmu odpowiada.

Podatek gminny od czynszów (§. 4. a) i opłaty (§. 4. b, c, d) nie obciążają tych realności, które są położone przy ulicach lub placach, gdzie na razie nie będą umieszczone rury wodociągowe, jak długo to nie nastąpi.

§. 5. W granicach oznaczonych §. 4 a i b i po uwzględnieniu dochodu z opłat §. 4. c i d ma Rada miejska ustanowić corocznie wysokość gminnego podatku i opłat.

§. 6. Podatek gminny (§. 4. a) od czynszów i opłaty za używanie wody (§. 4. b, c, d) mają ponosić lokatorowie a względnie używający wody,

Właściciele realności lub uprawnieni zarządcy winni imieniem gminy pobierać ten podatek a względnie opłaty od obowiązanych.

Sposób uiszczania tego podatku i opłat określi regulamin.

§. 7. Podatek gminny i opłaty (§. 6) ściągane będą w obrębie gminy miasta Lwowa od obowiązanych do ich ponoszenia wedle przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 8. Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego w skutek opróżnienia mieszkania powoduje także odpisanie podatku gminnego.

§. 9. Regulamin techniczny (§. 1.) taryfę opłat (§. 4. c i d), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 6) i w ogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy co do używania wody jak i wynagrodzenia za użytkowanie wodomierzy uchwali Rada miejska.

Regulamin ten wymaga zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z ck. Namiestnictwem.

W ten sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy i rozporządzeń wykonawczych.

§. 10. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 11. Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wymagana §. 86. statutu miasta z 14 października 1870 dz. u. kr. Nr. 79 druga uchwała Rady miasta w powyższym przedmiocie, powzięta dnia 12. kwietnia rb., została w myśl §. 93. powyższego statutu w gminie należycie ogłoszoną i Wydziałowi krajowemu przedłożoną z następującymi protestami względnie uwagami:

I. Lwowskiego Towarzystwa właścicieli realności:

1) przeciw bezwzględnemu przymusowi łączenia domów z wodociągiem a nieprzyznaniu uwolnienia, ulg i ułatwień,

2) przeciw obowiązkom właścicieli ściągania podatku gminnego i opłaty,

3) przeciw objęciu ustawą także rozszerzenia wodociągu,

4) przeciw łączeniu domów zamiast „realności“ z wodociągiem i niedopuszczeniu „przynajmniej jednego hydrantu“ zamiast rozprowadzania rur po całym domu,

5) ustanowieniu trzech zamiast pięć letniego terminu do wykonania połączenia, oraz przeciw,

6) nie objęciu ustawą odpowiedzialności gminy za ewentualne szkody spowodowane pęknięciem rury wodociągowej miejskiej itp.

II. Stowarzyszeń katolicko robotniczych „Jedność“ i „Przyjaźń“ oraz zgromadzenia katolickich robotników z 1. kwietnia 1900. domagających się wprowadzenia progresy w podatku gminnym, uwolnienia od obowiązku połączenia wodociągu z domen mającym zdrową wodę w dostatecznej ilości lub gdy koszt połączenia byłby zbyt wielkim w porównaniu z wartością domu i t. p., oznaczenia minimum ilości wody przynajmniej na 35 litrów dziennie na głowę, wreszcie iżby ustawa weszła w życie z dniem otwarcia wodociągu a nie z dniem ogłoszenia ustawy.

III. Towarzystwa dla ochrony drobnego handlu, żądającego, aby czynsz z lokalności sklepowych zupełnie był wolny od podatku gminnego. Wreszcie

IV. Właściciele realności l. 291/2 śródmieście przeciw przymusowi połączenia, obowiązkowi właścicieli ściągania od lokatorów podatku gminnego i opłat, oraz przeciw nieuwzględnieniu domów starych i domów przeznaczonych do zniesienia dla celów asanacyjnych.

Żądania protestu Towarzystwa właścicieli realności były przedłożone do obrad w Radzie miejskiej przy pierwszym uchwaleniu projektu ustawy.

Co do samego projektu ustawy Wydział krajowy z powodów podanych w petycyi gminy, uznaje w zupełności zarówno potrzebę wprowadzenia przymusu łączenia domów z wodociągiem miejskim, jak i zabezpieczenia gminie specjalnego źródła dochodu na pokrycie kosztów budowy i urządzenia, utrzymania i rozszerzenia wodociągu miejskiego.

Przymus połączenia uzasadniony jest znanym powszechnie faktem zarówno co do niedostatecznego zaopatrzenia miasta w wodę, jak i faktem, że istniejące po domach studnie prawie bez wyjątku złą mają wodę co fizykat miejski już niejednokrotnie stwierdził a woda w wodociągach miejskich z powodu nieodpowiedniego urządzenia nie o wiele odbiega co do swej jakości od wody w studniach prywatnych.

Zabezpieczenie zaś gminie nowego źródła stałego dochodu uzasadnione jest faktem, że na pokrycie budżetowych potrzeb gminy, zmuszoną jest Rada miasta już od szeregu lat nakładać na najwydatniejszy rodzaj podatków mianowicie na podatek dawniej dochodowy, obecnie zaś powszechny podatek zarobkowy i od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków, podatek rentowy itd, najwyższą, statutem miasta dozwoloną stopę procentową dodatku w wysokości 30%.

Co do treści projektu ustawy zaznacza Wydział krajowy, że za podstawę do jego uchwalenia w specjalnej miejskiej komisji wodociągowej, sekcyach Rady miasta, w Magistracie i Radzie miejskiej, służyła głównie ustawa wodociągowa dla miasta Krakowa z 12 sierpnia 1899 dz. u. kr. Nr. 94.

Projekt powyższy różni się jednak od przytoczonej ustawy dla miasta Krakowa i uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 6 kwietnia r. b. projektu takiejże ustawy dla miasta Białej (aleg. sten. spr. Nr. 43 i 86 z r. 1900) w następujących zasadniczych postanowieniach:

I. Ustawy dla m. Krakowa i Białej w §§. 1. i 4. wprowadzają w głąb przy-
mus łączenia domów z wodociągiem miejskim mianowicie na ten wypadek, jeśli w domu niema studni lub w istniejącej studni woda jest złą.

Projekt miasta Lwowa nie przewiduje tego rodzaju postanowień. Wprawdzie projekt Magistratu i Sekcyi II. Rady miejskiej (finansowa) zawierał podobne postanowienia nie zostały one jednak przyjęte przez komisję wodociągową, Sekcję IV. (sanitarną) i Radę miasta.

Wydział krajowy proponuje pozostawić projekt w tym kierunku niezmieniony nie tylko z przytoczonych wyżej względów sanitarnych, ale także i z tego powodu, że w razie przeciwnym należy spodziewać się bardzo poważnej ilości sporów o to, czy woda w istniejących studniach domowych jest zdrową. Każdy spór taki byłby doprowadzony aż do Trybunału administracyjnego, ciągnąłby się latami a w dodatku, gdyby strona spór wygrała, mógłby on każdego czasu być wznowiony; Magistrat bowiem byłby obowiązany od czasu do czasu poddawać próbie jakość wody, podlegającą ciągłej zmianie i wydawać nowe orzeczenie.

W ten sposób zaopatrzenie miasta w zdrową wodę i w odpowiedniej ilości oraz ustalenie dochodu za dostarczoną wodę, zostałyby na długie laty odroczone.

Z tych więc powodów niepowinno być uwzględnione żądanie protestów wprowadzenia w głąb przymusu łączenia domów z wodociągiem jak niemniej żądanie n. p. łączenia wodociągu nie z domem ale z „realnością“ (na której stać może więcej domów), urządzenia jednego hydranta, przedłużenia terminu aż do lat pięciu do wykonania połą-

czenia i t. p. żądania, których uwzględnienie musiałoby cel ustawy jeśli nie zupełnie to w znacznej części zwichnąć.

Wydział krajowy zauważa wreszcie, że ustawa budownicza dla miasta Lwowa z 21. kwietnia 1885 dz. u. kr. Nr. 31 niezna przymusu budowy studzien prywatnych, co przewiduje n. p. ustawa budownicza dla miasta Krakowa.

II. Ustawy dla m. Krakowa i Białej zawierają w §. 5. upoważnienie dla Rady miejskiej przynawania ulg w pewnych uwzględnienia godnych wypadkach, n. p. gdyby koszt połączenia nie stał w odpowiednim stosunku do wartości domu, gdyby szło o połączenie wodociągu z zakładami przemysłowymi, koloniami robotniczymi i t. p.

Podobne postanowienia proponował Magistrat i Sekcja II. w projekcie ustawy lwowskiej, jednakże komisya wodociągowa, Sekcja IV. i Rada miejska propozycyi tej nie przyjęły.

Zdaniem wszakże Wydziału krajowego — nietylko mogą ale i muszą zająć wyjątkowe wypadki, w których pewne ulgi a nawet zupełne uwolnienie od obowiązku połączenia domu z wodociągiem, Rada miasta przyznać powinna.

Wprawdzie w toku obrad nad projektem ustawy, podług wyjaśnień w krótkiej drodze uzyskanych, Rada miasta względnie pojedynczy radni zaznaczyli, że podobne ulgi przyznawane będą, nie może to jednak mieć znaczenia, skoro projekt sam tego nie przewiduje.

Dlatego też proponuje Wydział krajowy wstawienie po §. 3. osobnego w tym względzie postanowienia, jednakże w formie nadającej Radzie miasta prawo wyłączne i ostateczne, niedopuszczające żadnego rekursu. W ten sposób uwzględnione zostaną również żądania protestów.

III. Na pokrycie kosztów urządzenia i utrzymania wodociągu przyznano gminom m. Krakowa i Białej, prawo pobierania przez czas spłaty pożyczki na budowę wodociągu zaciągniętej, opłat gminnych w dwojakim rodzaju:

1. jako podatku gminnego od czynszów najmu lub wartości czynszowej, aż do wysokości 5%, w zamian za co (w Krakowie) mieszkańcom przysługuje prawo używania wody do zwykłych celów domowych jak do picia, mycia, szurowania, prania kąpeli itp., oraz

2. jako osobnej opłaty podług taryfy za niezwykle używanie wody, do celów przemysłowych, luksusowych i t. p. oraz w tych wszystkich domach, które nie podlegają podatkowi domowo-czynszowemu, zatem w budynkach miejskich, krajowych, rządowych, kołejowych i t. p.

Podług projektu dla miasta Lwowa, opłaty służyć mają całkiem słusznie, także na rozszerzenie wodociągu, trudno bowiem dopuścić, by gmina miała na ten cel osobne zaciągać pożyczki i dzielić się również na powyższe kategorie z tą jednak różnicą, że mieszkańcy mogą używać tyle wody, ile przedstawiać będzie jej wartość w stosunku do opłacanego rocznie podatku gminnego, oraz że od budynków niepodlegających podatkowi domowo czynszowemu, ma być obok osobnej opłaty (ad. 2) uiszczaną jeszcze trzecia kategoria opłaty aż do 20 h. od każdego metra kwadratowego zabudowanej powierzchni we wszystkich kondygnacjach budynku, (zatem sutereny lub piwnice, parter i każde piętro z osobna).

Pierwsza różnica przedstawia się cyfrowo, jak następuje:

Przyjmując czynsz w wysokości 500 zł. w. a. (1000 K.) podatek gminny zaś w wysokości 30%, wypadnie prawo użycia wody w ciągu roku za 15 zł. w. a. (30 K.); gdy zaś metr kubiczny (10 hl.) wody kosztować ma 15 ct. (30 h.), przeto ilość wody w tym wypadku wypadłaby na 100 m.³ czyli 1.000 hl. rocznie, dziennie zaś około 2·7 hl.

Przy czynszu na 100 zł. (200 K.) wypadłoby 20 m.³ (200 hl.) rocznie, czyli około 54 l. dziennie.

Gdyby w podobnych wypadkach zachodziło „uzasadnione przypuszczenie“, że strona używa większą ilość wody, wówczas byłaby obowiązana uiszczać za nadwyżkę osobną opłatę podług taryfy, rozumie się na podstawie wskazówki wodomierza, któryby w tym wypadku musiał być ustawiony.

Opłaty zaś przy budynkach nie podlegających podatkowi domowo czynszowemu przedstawiałyby się cyfrowo — biorąc w rachubę gmach sejmowy — jak następuje:

Podług zapisków prowadzonych przy motorze do oświetlenia elektrycznego, zużytkowuje gmach sejmowy wody przeciętnie 18 m³ dziennie, motor sam zaś przeciętnie

6 m³ czyli razem 24 m³ (240 hl.) wody dziennie, rocznie więc 8.760 m³ po 30 h. wypadłoby przeszło 2.600 K. jako zwykła opłata taryfowa

Jako osobna zaś opłata od każdego metra kwadratowego zabudowanej powierzchni w czterech kondygnacjach (bez strychu) licząc w przybliżeniu 25.500 m² (bez dobudowanego skrzydła dla Banku krajowego) tylko po 10 h. wypadłoby 2.550 K. czyli niemal drugi raz tyle co zwykła opłata taryfowa.

Razem więc opłaty z gmachu sejmowego wynosiłyby przeszło 5.000 K., przy opłacie zaś w maksymalnej wysokości 20 h. od metra kwadr. przeszło 7.500 K., podczas gdy obecnie dostarczenie wody dla gmachu jest uboczną produkcją motoru jako przeznaczonego do oświetlenia elektrycznego.

Z powyższego okazuje się, że na gmachy funduszowe, zakłady, szpitale, koszary itp. przerzucony ma być znaczniejszy ciężar, aniżeli na wszystkich innych mieszkańców a z projektu samego nadto wynika, że opłata od metra kwadratowego może być nawet w swej maksymalnej wysokości 20 h. nałożoną, jakkolwiek podatek gminny byłby równocześnie znacznie niższy od swej 50% maksymalnej wysokości.

Wydział krajowy przyznać jednak musi, że nierównomierność w rozkładzie ciężarów wystąpi tak jaskrawo tylko przy gmachach, gdzie rzeczywiście używa się dużo wody a i w tych wypadkach nierównomierność ta albo znikłaby albo znacznie zmalała, gdyby gmachy odnośne były czynszowymi. Gmachy zaś, w których używaną bywa woda tylko do picia a czasem do czyszczenia, opłacałyby tylko nieznaczną kwotę za faktycznie użytą wodę, co byłoby wprost krzywdzącym w obecnym ogółu opodatkowanych.

W każdym jednak razie sądzi Wydział krajowy, że tego rodzaju instytucje, jak pomieszczone we własnych zabudowaniach szpitale bez wyjątku, kliniki szpitalne, zakłady ubogich, kalek, nieuleczalnych i t. p. ściśle dobroczynne, winny być od opłaty od metra kwadratowego zabudowanej powierzchni już ze względu na cel tych instytucji zupełnie uwolnione.

Niemniej sądzi Wydział krajowy, że dla zmniejszenia dysproporcji w możliwości nałożenia maksymalnej opłaty 20 h. za każdy metr kwadratowy a nałożenia podatku gminnego czynszowego, należałoby zniżyć opłatę powyższą do maksymalnej kwoty 10 h.

Zniżenie to nie może wpłynąć niekorzystnie na ostateczny wynik finansowy, sama gmina bowiem w petycji swej przyjmuje przy obliczeniu dochodu z tych opłat jako podstawę 10 h.

W myśl powyższego proponuje Wydział krajowy stosowne zmiany w projekcie z uwagą, że przeciw ustanowieniu wogóle osobnej opłaty od metra kwadratowego zabudowanej powierzchni nie wpłynęły do Wydziału krajowego żadne protesty lub uwagi ze strony władz kompetentnych lub właścicieli względnie administratorów odnośnych fundusów.

Przyjęciem projektu z powyższymi poprawkami załatwiony zostaje protest żądający wprowadzenia progresji w podatku gminnym czynszowym, którego to żądania zresztą Rada miasta nie uwzględniła. Żądanie protestu o oznaczenie minimum 35 litrów na głowę nie może być wzięte pod rozwagę, w skutkach swych bowiem musiałoby spowodować jeszcze większe obciążenie, gdyż potrzebę założenia wodomierzy nawet po najmniejszych domkach i opłatę za używanie tych wodomierzy.

Ulgi w opłacie podatku gminnego przyznaje projekt w dwóch wypadkach, mianowicie, jeśli pomieszkanie jest opróżnione a od czynszu odpisano rządowy podatek domowo-czynszowy, w takim razie odpada i podatek gminny, oraz dla sklepów bez mieszkań, z których opłacany być może podatek gminny najwyżej 2·5% a nie 5%. W projekcie wprowadza Wydział krajowy przy odnośnym postanowieniu poprawkę mającą na celu jaśniejszą stylizację. Według wyjaśnienia bowiem uzyskanego w krótkiej drodze, nie było zamiarem Rady miasta przyznawać ulgi w stosunku 50%, ale ustanowić, że podatek gminny przy sklepach nie może w ogóle przekraczać 2·5%.

Żadna z dotychczasowych ustaw podobnych n. p. dla Krakowa, Czerniowiec, Lublany, Pilzna i t. d., nie przyznaje podobnego zniżenia dla sklepów. Dlatego też i protest towarzystwa dla ochrony drobnego handlu, żądający w ogóle zupełnego uwolnienia sklepów od podatku gminnego, uwzględniony być nie może.

Wreszcie zaznacza Wydział krajowy, że ustawy n. p. dla Czerniowiec i Białej przyznają dla czynszów do 50 zł. (100 K.) rocznie zupełne uwolnienie od gminnego podatku czynszowego, odnośny wniosek zaś postawiony we lwowskiej Radzie miejskiej

o uwolnienie od podatku gminnego czynszów do 120 K. rocznie, tylko nieznaczną większością głosów został odrzucony.

Obok zmian projektu, które Wydział krajowy wyżej proponuje, uzupełnia Wydział krajowy jeszcze §. 3. dodatkowym postanowieniem na wypadek, gdyby na razie wodomierz nie miał być ustawiony, jak to wynika z postanowień projektu o opłacie za wodę użytą po nad wartość opłacanego podatku gminnego, oraz zmienia projekt w tym kierunku, że nie regulamin sam ale uchwała Rady miejskiej ustanawiająca zarówno regulamin jak i taryfę i t. d. podlega zatwierdzeniu Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, a wreszcie zmienia końcowy wyraz §. 5. projektu miejskiego w ten sposób, że tylko opłatę od metra kwadratowego zabudowanej powierzchni a nie i opłatę taryfową ma być miasta co roku obok podatku gminnego uchwalać. Opłata bowiem taryfowa ma być zamieszczoną w taryfie podlegającej swojej drogą zarówno uchwałe Radzie miejskiej jak i zatwierdzeniu Wydziału krajowego w porozumieniu z Namiestnictwem, jak to wyraźnie projekt ustawy zastrzega. Przy uchwaleniu zaś wysokości podatku gminnego, i opłaty od metra kwadratowego, musi być dochód z opłaty taryfowej już ustalony.

Nakoniec żądanie protestów o uwolnienie właścicieli od obowiązku ściągania od lokatorów podatku gminnego i opłat, nie może być uwzględnione, inaczey musiałaby gmina znacznie pomnożyć swoje organa, co spowodowałoby znowu osobne obciążenie mieszkańców

Żądanie wreszcie o wstawienie do ustawy wyraźnego postanowienia o obowiązku gminy odszkodowania strat, jakiby powstać mogły z powodu pęknięcia rurociągu miejskiego lub t. p. wypadku, jest bezprzedmiotowe. Straty podobne bowiem dochodzone być mogą jedynie w drodze procesu, gdyby dobrowolna ugoda do skutku nie doszła.

Tak samo bezprzedmiotowe a właściwie bezcelowe jest żądanie, aby ustawa weszła w życie z dniem otwarcia wodociągu miejskiego a nie z dniem jej ogłoszenia, skoro podatek gminny z opłatami nie obciążają tych realności, przy których niema wodociągu i skoro od dochodu z taryfowych opłat zależy wymiar podatku, dochód z tych opłat zaś może być liczony dopiero po otwarciu wodociągu i skoro wreszcie podług projektu ustawy, podatek i opłaty pobierane być mogą dopiero po oddaniu wodociągu do użytku publicznego.

Wydział krajowy zaznacza w końcu, że właściwa cyfra fasonowanych we Lwowie czynszów wynosi 7,410.161 zł. w. a. dla wymiaru zaś podatku gminnego przyjął Magistrat tylko 6,145.639 zł. w. a., reszta bowiem odpada na domy, przy których na razie wodociągu nie będzie.

Na podstawie niniejszego sprawozdania, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ./- projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy :
St. Badeni m. p.

Sprawozdawca:
Adolf Vayhinger m. p.
Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia o obowiązku właścicieli domów w król. stoł. mieście Lwowie połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

§. 1.

Każdy właściciel domu położonego w obrębie gminy król. stoł. miasta Lwowa obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu, połączyć dom swój z tym wodociągiem.

Połączenie domów z wodociągiem nastąpić ma podług przepisów regulaminu technicznego (§. 10.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu trzech lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub odnośnym placu.

Jeśli właściciel nie wykona tego połączenia w tym terminie, może gmina wykonać je na jego koszt i stratę.

Domy, które powstaną dopiero po otwarciu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 3

Koszta doprowadzenia wody od wodociągu miejskiego aż do granicy realności, ponosi gmina miasta Lwowa, koszta zaś dalszego połączenia i wewnętrznego urządzenia ponosi właściciel realności;

gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości jednego metra po za wodomierz na koszt właściciela.

W domach, w których na razie nie będzie wodomierzy, orzeknie Magistrat, jak daleko część tego połączenia od granicy realności, gmina wykona na koszt właściciela.

§. 4.

W wypadkach na uwzględnienie zasługujących, może Rada miasta uwolnić właściciela od obowiązku w §. 1. ustęp pierwszy określonego lub przyznać mu odpowiednie ułatwienie.

Przeciwko odnośnej jednak uchwale Rady miasta nie przysługuje stronie prawo wnoszenia rekursu.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, utrzymania i administracji wodociągu miejskiego, tudzież rozszerzenia sieci rur wodociągowych, przysłuża gminie król. stoł. miasta Lwowa prawo pobierania przez czas spłacania pożyczek konumalnych, zaciągniętych na cele wodociągowe, aż do zupełnego ich umorzenia, licząc od dnia oddania wodociągów do użytku publicznego, od budynków w obrębie gminy przy wodociągu położonych:

a) Podatku gminnego aż do wysokości 5% od zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej.

Od czynszu ze sklepów bez mieszkań wymiar tego podatku ma wynosić najwyżej 2·50%.

b) Opłaty aż do wysokości 10 halerzy od metra kwadratowego zabudowanej powierzchni we wszystkich kondygnacjach (bez strychów — o ile nie są zamieszkałe) w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu, jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, miejskich, dworcach kolejowych i t. p.

Od tej opłaty wolne są wszelkie szpitale, kliniki, zakłady ubogich, kalek, nieuleczalnych i t. p. ściśle dobroczynne.

c) Opłaty za spotrzebowanie wody w budynkach wyżej pod b) wymienionych, według ceny jednostkowej ustanowionej w taryfie.

d) Opłaty stosownie do ceny jednostkowej za jeden metr sześcienny wody podług taryfy, za użycie wody do celów przemysłowych, jako to łazienek, hoteli, kawiarni, ogrodów i t. p., jakoteż w budynkach, co do których zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że zapotrzebowanie wody jest stosunkowo wyższe, aniżeli to podatkowi gminnemu od czynszu najmu odpowiada.

Podatek gminny od czynszów a) i opłaty b), c), d), nie obciążają realności położonych przy ulicach lub placach, przy których na razie nie będą umieszczone rury wodociągowe, dopóki to nie nastąpi.

§. 6.

W granicach oznaczonych §. 5. a) i b) i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 5. c) i d), ma Rada miejska ustanowić corocznie wysokość gminnego podatku i opłaty (§. 5. a) i b).

§. 7.

Podatek gminny od czynszów (§. 5. a) i opłaty za używanie wody (§. 5. b), c), d) mają ponosić lokatorowie względnie używający wody.

Właściciele realności lub uprawnieni zarządcy winni imieniem gminy pobierać ten podatek a względnie opłaty od obowiązanych do ich ponoszenia.

Sposób uiszczania tego podatku i opłat określi regulamin (§. 10.).

§. 8.

Podatek gminny i opłaty (§. 7.) ściągane będą w obrębie gminy od obowiązanych do ich ponoszenia podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 9.

Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego wskutek opróżnienia mieszkania pociąga za sobą odpisanie podatku gminnego.

§. 10.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 4. c) i d), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 7.), i w ogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy co do używania wody i wynagrodzenia za użytkowanie uchwali Rada miasta.

Uchwała ta wymaga jednak zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

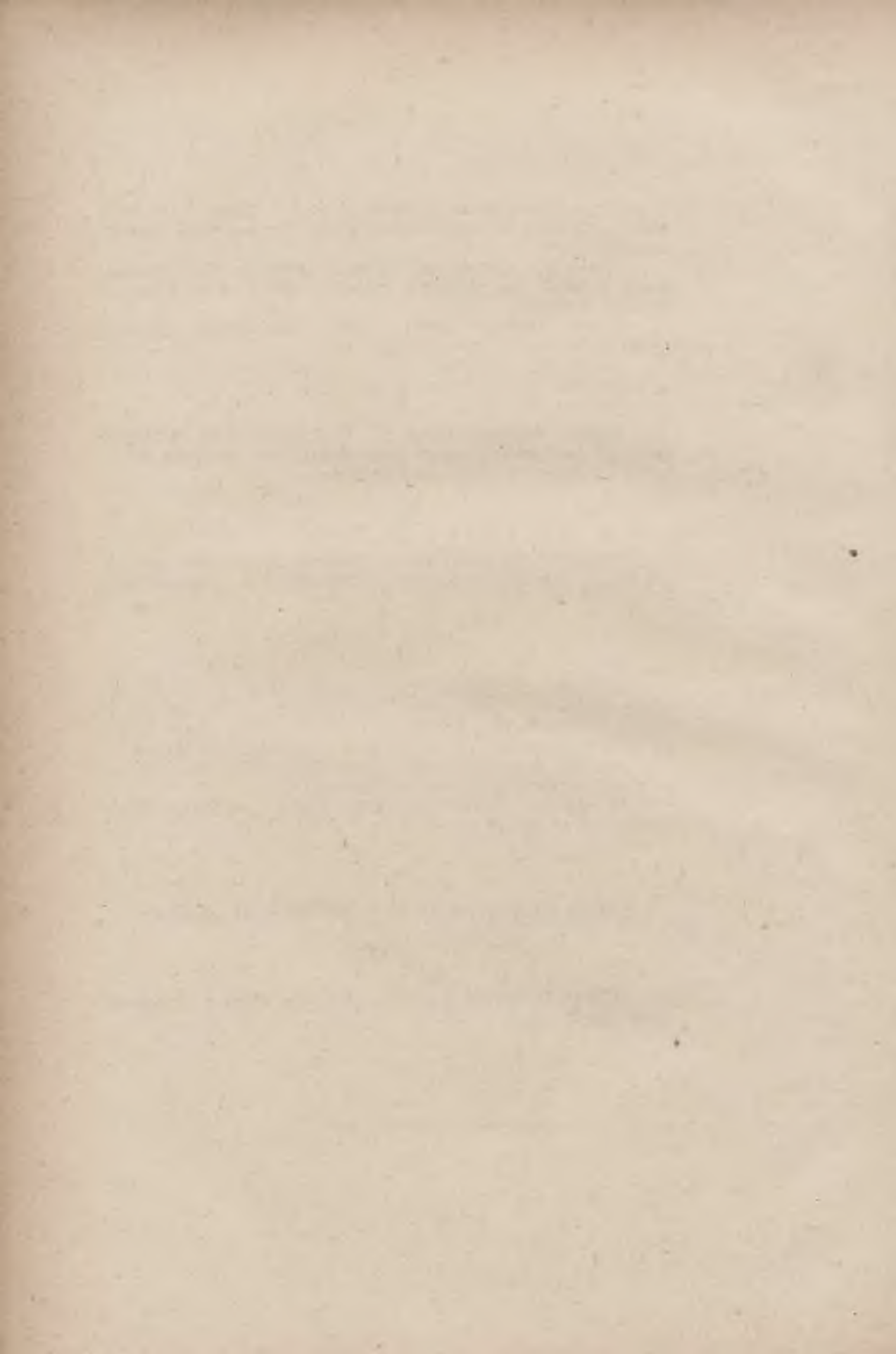
W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu taryfy i rozporządzeń wykonawczych.

§. 11.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 12.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Aleg. 132

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy król. stoł. miasta Lwowa o ustawowe zezwolenie na zaciągnięcie pożyczki 6,500.000 koron w obligacjach komunalnych i o porękę kraju dla tej pożyczki.

Wysoki Sejmie!

Dnia 24. kwietnia r. b. wniosła gmina król. stoł. miasta Lwowa następującą petycję:

„Na mocy ustawy krajowej z 7. lutego 1895 (Dz. u. kr. Nr. 16) zaciągnęła gmina m. Lwowa pożyczkę obligową w wysokości 20,000.000 koron, jako fundusz nadzwyczajny na wykonanie inwestycji, które w mieście Lwowie, jako stolicy kraju, okazały się bezwarunkowo konieczne.

Gdy Rząd uczynił zawisłem nadanie tym obligom prawa pupilarnej lokacyi (bezpieczeństwa) od przyznania tym obligom gwarancyi kraju, przeto i Wysoki Sejm wedle ustawy z d. 12. lipca 1895 Nr. 56. dz. u. kr. nadał tym obligom gwarancję kraju, — Rada państwa zaś wedle ustawy z 10. sierpnia 1895 Nr. 123 dz. u. p. przyznała tym obligom pupilarne bezpieczeństwo.

Przy wykonaniu jednak budowli i robót inwestycyjnych poszczególnionych w art. II. wyżej powołanej ustawy okazało się, że kredyty w niektórych pozycjach tegoż artykułu nie wystarczają na wykończenie rozpoczętych robót. Pochodzi to ztąd, że Reprezentacya miejska starając się u Wysokiego Sejmu o ustawę o 10 milionowej pożyczce miała dla poszczególnych pozycyi art. II. tylko cyfry aproksymatywne, — nie posiadała natomiast szczegółowych planów i kosztorysów, któreby wysokość poszczególnych cyfr uzasadniały, a to z powodu, że studia nad projektami wykonania tych robót nie były wówczas jeszcze wykończone — nie było więc również można jeszcze powziąć stanowczej decyzji co do sposobu wykonania tych robót, od tych uchwał zaś ustalenie kosztów było zawisłem.

Wobec więc takiego stanu rzeczy zachodzi obecnie niezbędna potrzeba uzyskania nowego nadzwyczajnego funduszu na dokończenie i wprowadzenie w życie inwestycyi rozpoczętych na mocy ustawy z 7. lutego 1895.

W szczególności obecne zapotrzebowanie gminy przedstawia się w sposób następujący:

A) Koszta budowy Zakładu wodociągowego wynoszą 6,000.000 K, w art. II. ust. 7. lutego 1895 przeznaczono na ten cel kwotę 3,000.000 K — pozostaje więc do pokrycia 3,000.000 K.

W r. 1894 nie było jeszcze wiadomem, skąd woda będzie pobierana — myślano o okolicy Bartatowa i Mszany blisko Lwowa, gdy jednak dokładne studia później wykazały, że najodpowiedniej brać wodę z Woli Dobrostańskiej, naówczas dopiero można było ustalić dokładnie cyfrę kosztów; na zasadzie więc dokładnych,